

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 4 września 2015 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2015 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 3, w § 4c dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Kandydata na zastępcę prezesa wojskowego sądu okręgowego przedstawia kolegium Minister Sprawiedliwości.”;
- 2) w art. 1 w pkt 3, w § 4d dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Kandydata na zastępcę prezesa wojskowego sądu garnizonowego przedstawia kolegium oraz prezesowi Minister Sprawiedliwości.”;
- 3) w art. 1 w pkt 4, pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) wyrażanie opinii w sprawach powołania zastępców prezesów sądów wojskowych;”;
- 4) w art. 1 w pkt 7 w lit. c, w § 8:
 - a) zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Jednocześnie Minister Sprawiedliwości zarządza usunięcie z akt personalnych prezesa wojskowego sądu okręgowego dokumentu obejmującego stwierdzenie uchybienia i zwrócenie uwagi oraz dokumentu obejmującego zastrzeżenia, o których mowa w § 6, jeżeli zostały złożone.”;
 - b) dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
„W stosunku do zastępcy prezesa wojskowego sądu okręgowego oraz prezesa i zastępcy prezesa wojskowego sądu garnizonowego

zarządzenie w tym przedmiocie wydaje prezes właściwego wojkowego sądu okręgowego.”;

- 5) w art. 1 w pkt 8, w art. 15f w § 1 w zdaniu trzecim wyrazy „uwagę albo uchylić ją w całości lub w części” zastępuje się wyrazami „odmowę przyjęcia informacji rocznej albo od niej odstąpić”;
- 6) w art. 1 w pkt 11, w § 6 w zdaniu pierwszym wyrazy „albo zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu” zastępuje się wyrazami „zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu albo wobec zgłaszającego kandydaturę toczy się inne postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim”;
- 7) w art. 1 w pkt 17 w lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 37 § 8” zastępuje się wyrazami „art. 37 § 7 i 8”;
- 8) w art. 1 w pkt 17 w lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „art. 57a,” dodaje się wyrazy „art. 57aa § 4,”;
- 9) w art. 1 w pkt 17 w lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 57b–57i” zastępuje się wyrazami „art. 57b–57h, art. 57i § 1–3”;
- 10) w art. 1 w pkt 17 w lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 58 § 1 i 3–6” zastępuje się wyrazami „art. 58 § 1, § 3–4a i 5–6”;
- 11) w art. 1 w pkt 17 w lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 57 § 5” zastępuje się wyrazami „art. 57 § 9”.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 4 września 2015 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych i uznał, iż konieczne jest wprowadzenie do jej tekstu jedenastu poprawek.

Uchwalając poprawki do art. 1 pkt 3 ustawy, Senat miał na względzie okoliczność, że zarówno dodawany § 4a, jak i przepis zawarty w ustawie zmienianej, a mianowicie: art. 11 § 6, jednoznacznie określają, który organ może zwrócić się do właściwego podmiotu o wydanie opinii. W pierwszym przypadku, a więc gdy chodzi o przedstawienie Zgromadzeniu Sędziów Sądów Wojskowych kandydata na stanowisko prezesa sądu wojskowego, organem, który będzie posiadał samodzielną kompetencję w tym zakresie, ma być Minister Sprawiedliwości. Z kolei stosownie do art. 11 § 6 ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych (dalej jako: u.s.w.), zamiar odwołania prezesa albo zastępcy prezesa sądu wojskowego przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Należy zarazem ponieść, że samą decyzję o powołaniu danej osoby do pełnienia funkcji prezesa tudzież zastępcy prezesa sądu wojskowego, jak również o odwołaniu jej z tej funkcji, wskazani ministrowie podejmują zawsze wspólnie (art. 11 § 4 u.s.w.).

W związku z powyższym mogłaby powstać wątpliwość, czy na gruncie dodawanych § 4c i § 4d, tj. przy zgłaszaniu do zaopiniowania kandydatur na stanowiska – odpowiednio – zastępcy prezesa wojskowego sądu okręgowego oraz zastępcy prezesa wojskowego sądu garnizonowego, Minister Sprawiedliwości musi działać w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, czy też – jak to ma miejsce przy przedstawieniu kandydata do pełnienia funkcji prezesa – może występować samodzielnie.

Zważywszy na takie niebezpieczeństwo, Senat stoi na stanowisku, że zasadne będzie uregulowanie tej kwestii. W **poprawkach nr 1 i 2** przyjęto przy tym analogiczne rozwiązanie do tego, które zostało już zastosowane w powołanym wcześniej § 4a.

Poprawka nr 3 jest konsekwencją dostrzeżenia, że przepis art. 13 § 1 u.s.w. wylicza (co prawda tylko przykładowo) sprawy, które mieszczą się w kompetencji kolegium wojskowego sądu okręgowego. Przepis ten wyraźnie wszakże zastrzega, iż do zadań kolegium należą sprawy niezastrzeżone w ustawie do wyłącznej właściwości Zgromadzenia. Skoro zatem opiniowanie kandydatów na prezesów sądów wojskowych ma zostać powierzone Zgromadzeniu Sędziów

Sądów Wojskowych (art. 1 pkt 3, § 4a), to niezależnie od zmiany redakcyjnej wprowadzanej w treści art. 13 § 1 pkt 2 u.s.w. (art. 1 pkt 4 ustawy) należy odpowiednio zmodyfikować zakres zadania kolegium polegającego na opiniowaniu kandydatów do pełnienia funkcji w sądach wojskowych, aby dotyczyło ono jedynie kandydatów na zastępców prezesów.

Senat zwrócił także uwagę na postanowienie art. 1 pkt 7 lit. c, § 8. Według Senatu zdanie drugie tego przepisu jest nie tylko nieprecyzyjne w tej części, w której sugeruje, iż w przepisach odesłania jest mowa o dokumentach, które kierowane są do akt personalnych prezesa lub zastępcy prezesa sądu wojskowego, lecz nade wszystko zawarte w nim rozwiązanie wywołuje zastrzeżenia pod względem racjonalności. Ustalenie, że to w kompetencji prezesa sądu mieści się wydanie stosownego zarządzenia będzie bowiem miało m.in. ten skutek, że osoba nadzorowana, wobec której zastosowano instrument nadzoru w postaci uwagi, będzie sama w stosunku do siebie decydowała o usunięciu z akt dokumentów poświadczających negatywną ocenę jej pracy, wystawioną przez organ nadzorujący (Ministra Sprawiedliwości lub Ministra Obrony Narodowej).

Senat proponuje wobec tego, by po pierwsze przesądzić, iż w odniesieniu do prezesa wojskowego sądu okręgowego zarządzenie w przedmiocie usunięcia dokumentów z akt personalnych wydaje Minister Sprawiedliwości, zaś względem zastępcy prezesa wojskowego sądu okręgowego oraz prezesa i zastępcy prezesa wojskowego sądu garnizonowego – prezes wojskowego sądu okręgowego jako organ sprawujący wewnętrzny nadzór administracyjny nad podległymi sądami wojskowymi. Jednocześnie **poprawka nr 4** obejmuje propozycję opisowego określenia dokumentów podlegających usunięciu z akt personalnych po upływie pięciu lat od zwrócenia uwagi w trybie art. 15 § 4 lub 5 u.s.w. Powinno to oczywiście dotyczyć tak dokumentu obejmującego stwierdzenie uchybienia i zwrócenie uwagi, jak i pisma, w którym prezes bądź zastępca prezesa przedstawił swoje zastrzeżenia odnośnie do stanowiska organu nadzorującego (zob. art. 1 pkt 7 lit. c, § 6).

Uzasadnieniem dla wprowadzenia **poprawki nr 5** jest dążenie do zachowania spójności terminologicznej w obrębie zmiany ujętej w art. 1 pkt 8, art. 15f § 1. Ponieważ w dodawanym przepisie jest mowa o rozstrzygnięciu Ministra Sprawiedliwości, jakim jest odmowa przyjęcia informacji rocznej, to reakcją tego organu po ponownym rozpatrzeniu sprawy w związku z pisemnymi zastrzeżeniami prezesa wojskowego sądu okręgowego powinno być podtrzymanie odmowy przyjęcia informacji rocznej albo odstąpienie od takiej odmowy, a nie podtrzymanie uwagi albo jej uchylenie w całości lub w części (por. też art. 1 pkt 22 lit. b ustawy z dnia

20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw).

W opinii Senatu celowe jest również rozszerzenie hipotezy § 6 dodawanego w art. 23 (art. 1 pkt 11 ustawy). Trzeba bowiem pamiętać, że art. 57 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej jako: u.s.p.), którego odpowiednie stosowanie przewiduje art. 70 § 1 u.s.w., stanowi, iż można zgłosić swoją kandydaturę na jedno stanowisko sędziowskie. Konsekwencją takiego ograniczenia powinna być więc – zdaniem Izby – możliwość odmowy przyjęcia zgłoszenia kandydata, wobec którego nadal toczy się postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim. Wyraz powyższemu stanowisku daje **poprawka nr 6**, podczas gdy powiązana z nią **poprawka nr 8** zapewnia odpowiednie stosowanie art. 57aa § 4 u.s.p., gdyż ten ostatni przepis precyzuje, kiedy postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim można uznać za zakończone.

Ponadto Senat zdecydował się na wprowadzenie poprawki, która modyfikuje zakres odesłania do art. 37 u.s.p. (art. 1 pkt 17 lit. a, wprowadzenie do wyliczenia). Przedmiotowa propozycja, ujęta w punkcie 7 uchwały Senatu, jest podyktowana dążeniem do ustalenia identycznego poziomu gwarancji w stosunku do sędziów sądów powszechnych i sędziów sądów wojskowych. Zarówno sędziemu orzekającemu w tym pierwszym pionie sądownictwa, jak i sędziemu sądu wojskowego może zostać zwrócona uwaga na piśmie z powodu uchybienia sprawności postępowania sądowego. Wynika to z art. 37 § 4 u.s.p. oraz art. 15 § 3 u.s.w. (patrz art. 1 pkt 7 lit. b ustawy). Niemniej tylko sędzia sądu powszechnego może – po upływie określonego ustawą okresu – domagać się usunięcia z akt osobowych dokumentów związanych ze zwróceniem uwagi. Uprawnienie w tym zakresie zostało przyznane sędziemu na mocy art. 37 § 7 u.s.p.

Wypada także przypomnieć, że w art. 1 pkt 7 lit. c przedłożonej Senatowi ustawy, w dodawanym § 8 znajduje się podstawa do zarządzenia usunięcia z akt dokumentów wskazujących na uchybienia, których w opinii organu nadzorującego dopuścił się prezes bądź zastępca prezesa sądu wojskowego. Z punktu widzenia charakteru środka nadzoru, jakim jest uwaga, rozróżnienie uprawnień jej adresatów, czyli z jednej strony sędziego orzecznika (do którego uwaga jest kierowana na zasadzie art. 15 § 3 u.s.w.), z drugiej natomiast – sędziego pełniącego funkcję prezesa lub zastępcy prezesa (któremu właściwy minister może zwrócić

uwagę na podstawie art. 15 § 4 lub 5 u.s.w.), nie znajduje żadnego usprawiedliwienia. Ze stosowaniem obu tych instrumentów powinny być więc związane podobne gwarancje.

Mając to na względzie, Senat przyjął **poprawkę nr 7**.

Wreszcie, **poprawki nr 9, 10 i 11** zmierzają do korekty odesłań, które w przekonaniu Senatu są wadliwe.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że wśród przepisów odesłania wymienionych w art. 1 pkt 17 lit. a, we wprowadzeniu do wyliczenia, uwzględniony został najpierw art. 57i w całości, a następnie art. 57i § 4 jako podstawa prawna wydania aktu wykonawczego. Stąd też Senat uznał, iż niezbędne jest zastąpienie wyrazów „art. 57b–57i” wyrazami „art. 57b–57h, art. 57i § 1–3”.

Druga z omawianych poprawek ma na celu pozostawienie odesłania do art. 58 u.s.p. w dotychczasowym kształcie. Objęcie odesłaniem także § 4b, który znajduje się w tym właśnie artykule, nie jest trafne, jako że przywołana jednostka redakcyjna zawiera normę stanowiącą dopełnienie regulacji związanej ze stosowaniem systemu teleinformatycznego w postępowaniu nominacyjnym na stanowisko sędziego sądu powszechnego. Otóż, w oparciu o analizowany § 4b Krajowa Rada Sądownictwa może żądać przesłania oryginałów dokumentów, których kopie elektroniczne zostały uprzednio wprowadzone do systemu teleinformatycznego przez samego kandydata tudzież przez prezesa właściwego sądu. Przy obsadzie wolnych stanowisk sędziowskich w sądach wojskowych nie korzysta się jednak z systemu teleinformatycznego (przepisy art. 57aa–57ag u.s.p., które w przeważającej mierze odnoszą się do tego systemu nie są objęte odesłaniem z art. 70 § 1 u.s.w.; również art. 22 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa jednoznacznie stanowi o stosowaniu systemu teleinformatycznego w sprawach powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu powszechnego). Warto poza tym nadmienić, że w części motywacyjnej projektu ustawy nie wyjaśniono potrzeby dokonania zmiany w art. 70 § 1 u.s.w., w zakresie odesłania do art. 58 u.s.p.

Poprawka nr 11 eliminuje z kolei oczywisty błąd sprowadzający się do wskazania art. 57 § 5 u.s.p. jako podstawy wydania aktu wykonawczego, gdy tymczasem przepisem statuującym upoważnienie ustawowe jest art. 57 § 9 u.s.p., natomiast powołany art. 57 § 5 normuje zagadnienie identyfikacji w systemie teleinformatycznym.